

ПОДВОДНО ГЕОФИЗИЧНО ПРОУЧВАНЕ НА ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО

Обосновка на проекта

Охридското езеро е природен феномен, който през 1980 г. е обявен от ЮНЕСКО за част от световното културно и природно наследство. Формирано е през плейстоцена (преди около 3 000 000 години), има площ от 353.9 км², от която 105 км² днес попадат в Албания, а 248 км² – в Република Македония. Той е най-дълбокото на Балканите, известно е със своите ендемични видове и през последните десетилетия проучванията имат предимно екологичен характер. Освен екологично езерото има и значимо историко-географско и геоморфологично значение, като не са правени целенасочени палеогеографски изследвания. Налице са информации за проведени палинологични изследвания, чийто резултати все още не са публикувани в базата данни на *ILEC (International Lake Environment Committee)*.

Езерото става известно през античността с названието Лихнитида и са налице данни за редица редица археологически обекти и природни феномени, които се намират и на суша, и под вода. Необходимостта от комплексно научно изследване извежда на първо място провеждането на подводно геофизично изследване, което да послужи за база на всички следващи проучвания. Центърът по подводна археология в Созопол разполага с една от най-модерните за подобни проучвания техника и с добре обучен екип. Той е в състояние да извърши подобно изследване на световно равнище, тъй като неговият екип беше сработен в редица български и международни изследвания в Черно море, които дадоха блестящи резултати.

Целта на предлагания проект е въз основа на комплексни геофизични проучвания да се изработи детайлна карта на неговата подводна част от българо-македонски научен екип.

Очаквани резултати

1. Подводната детайлна карта на Охридското езеро (с точност до 50 см) ще послужи не само за база, но ще даде решаващ тласък на редица последващи проучвания.
2. Тя ще позволи да се очертаят основните корелационни етапи в хода на бреговата ивица.
3. Придобитите геофизични данни ще позволят да се фиксират за бъдещи проучвания по зарегистрираните аномалии редица археологически обекти: праисторически и антични селища, стари пристанищни стоянки, удавени некрополи и светилища, потънали кораби и други.
4. Подводните геофизични изследвания ще предоставят възможността да се очертаят палеодолините на вливащите се в езерото реки с акцент върху фиксирането на клифа на удавените речни тераси с оглед тяхната кластеризация и принципна корелация, които ще станат базови за геоморфологията, климатологията и палеогеографията на Балканите.
5. По геофизичен път ще бъдат засечени и много природни феномени, които – наред с културните, ще имат решаващо значение за развитие и на специализирания туризъм, науката и образованието.

Проектен екип

Българска страна:

Организатор: Хистореон

Изпълнител: Център по подводна археология Созопол (с директор д-р Калин Димитров)

Ръководител на геофизичните изследвания: инж. Кирил Велковски

Ръководител на IT и Телекомуникации: м-р Владо Тренески

Научни консултанти: д-р Атанас Орачев – история и палеогеография; д-р Мартин Гюзелев – археология

Лекар-водолаз: д-р Николай Купенов

Македонска страна:

Община Охрид

Музеят в Охрид (с дипломиран археолог)

Сдружение Интеракция - Охрид

Охридска спелеоводолазна група Bottom Time: дипл. археолог Никола Паскали

Време: около един месец (една седмица за обучение на водолазния екип)

Забележка:

1. Проектът е идеен, подлежи на одобрение от страна на Хистореон и съответна детайлизация (включително и на литературните справки и наличните интерактивни страници).
2. Административната подготовка предвижда и получаването на съответни разрешения за геофизични изследвания и теренни археоложки наблюдения.
3. Финансовата и другите страни на проекта следва да бъдат съгласувани с д-р Калин Димитров.